

ТАРБИЯИ ҲАРБӢ-ВАТАНДӢСТИИ МИЛЛИИ ҶАВОНОН

*Миров Ф.С. – н.и.ф., дотсент, мудири кафедраи сотсиологияи факултети
фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон*

Ватандӯстӣ дӯст доштану содиқ будан ба Ватан ва миллати худ, дарки манфиатҳои кишвари худ, арҷ гузоштан ба муқаддасот ва арзишҳои миллӣ, ифтихор доштан аз дастовардҳо ва муваффақиятҳо ҳамватанони худ ва ҳамеша омода будан ба ҳифзи марзу буми Ватан мебошад. Ватан маконест, ки шахс дар он ҷо озодона зиндагонӣ мекунад, касбу пешаи худро интихоб карда, ба мақсаду орзуҳои худ мерасад ва худро шахси комилҳуқуқ меҳисобад. Ватан барои шахс амниятро таъмин мекунад, ӯро аз хатарҳо ҳифз менамояд ва барои пешрафташ шароитҳоро муҳайё месозад. Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид намудаанд, ки «танҳо шахси воқеан ватандӯст метавонад дилсӯзона ва бо тамоми ҳастӣ ҳифзи амният ва ободии Ватани худро таъмин созад».

Тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстии ҷавонон аз муҳимтарин ҷанбаи тарбияи ҷавонон ба ҳисоб рафта, мақсад аз он дар дили насли ҷавони имрӯза эҳсоси ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ, садоқат ба Ватан, муҳаббат ба сарзамини аҷдодии худ, ҷасорат, шучоату далерӣ ва дарки шарафу нангу номусро бедор намудан аст. Ҷавонони мо дар чунин як замоне тағйирёбанда ва ноороме зиндагонӣ мекунанд, ки ҳар лаҳза онҳоро хатари гирифтор шудан ба доми гурӯҳҳои ифротгаро таҳдид менамояд. Онҳоро аз ин доми пурхатар ҳисси баланди ватандӯстӣ, худшиносии миллӣ, ифтихор аз муқаддасоти миллӣ, содиқ будан ба давлату Ватан ва тафаккури ташаккулёфтаи илмӣ раҳо карда метавонанд.

Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба масъалаи таҳкими худшиносиву худогоҳӣ ва хувияти миллии ҷавонон тавачҷуҳи хоса зоҳир менамоянд ва мардуми ин сарзамини куҳанбунёду бофарҳангро ба бедории миллӣ ва ҳифзи фарҳанг ва хувияти миллӣ, зиракии сиёсиву таҳаммулпазирӣ даъват менамоянд. Аллакай собит гардидааст, ки шахсони хиёнаткор ҳатман хору залил гардида, дар назди қонун ва халқу миллати худ ҷавоб медиҳанд. Бо ин сабаб, ҳар як фарди худогоҳ бояд ҳисси баланди миллӣ дошта бошад,

ба Ватан, миллат, давлати ва забону фарҳанги миллии хеш ифтихор намоянд ва барои ҷимояи онҳо ҳамеша омода бошад.

Давлате, ки ба таълиму тарбияи ҷарбӣ-ватандӯсти ҷавонон таваҷҷуҳи лозима зоҳир менамояд, устувору пойдор ва пешрафта аст. Дар натиҷаи тарбияи ватандӯстӣ Артиши миллӣ, ки яке аз рукнҳои муҳимтарини давлатдорӣ миллӣ ва сипари боэътимоди ватанамон мебошад, нерӯманд мегардад. Маҳз тарбияи ҷарбӣ-ватандӯстӣ шароитро фароҳам меорад, ки ҳар як ҷавон хизмат дар сафи Қувваҳои мусаллаҳро барояш мактаби мардонагӣ ва ифтихор мешуморад. Мушоҳидаҳо нишон медиҳанд, ки торафт имкониятҳои дифоии кишварамон бештар мегардад, Артиши миллии давлатамон тавоно ва замонавӣ гаштааст. Ҳодисаҳои охири сарҳадӣ бори дигар нишон доданд, ки шаҳрвандони ватандӯст ва бонангу номуси Тоҷикистон барои ҳифзи марзу буми кишварамон ҳамеша дар ҳолати омодабош қарор доранд ва барои ВАТАНИ ХУД ҶОНИ ХУДРО ДАРЕҒ НАМЕДОРАНД.

Мувофиқи натиҷаҳои тадқиқоти сотсиологӣи Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар ҳамкорӣ бо мутахассисони кафедраи сотсиологияи факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) аксарияти кулли пурсишшавандагон – 93,6% бо ҳеҷ вачҳ, ҳатто дар сурати пешниҳод шудани маблағи калон ҳам хиёнат намекунанд. Ҳамзамон 88,2%-и мусоҳибон омода ҳастанд, ки дар сурати ҳамлаи душман ба хоки кишварамон барои ҷимояи Ватан ҷонашонро дарег намедоранд. Аксарияти пурсишшавандагон (87,1%) қайд кардаанд, ки нисбат ба ватанфурӯшон нафрати беандоза доранд ва онҳоро хоину душмани миллат мешуморанд.

Яке аз нишонаи ватандӯсти ҷавонон ҳифзи Ватан бо қалам ва сухан мебошад, яъне шахси ватандӯст намегузорад, ки касе ё гурӯҳе нисбати Ватан ва миллаташ суханҳои қабеху ноҷо ва душманона гӯяд. Махсусан, имрӯз баъзе аз шахсони ватанфурӯш ва хоини миллат аз шабакаҳои иҷтимоӣ ва сомонаҳои интернетӣ нисбати кишварамон ва миллатамон ҳама гуна тӯҳмату суханҳои душманонаро паҳн менамоянд. Натиҷаҳои тадқиқот нишон медиҳад, ки аксарияти мусоҳибон (52,3%) дар вақти дар интернет пайдо шудани наворҳо ва ё навиштаҳои зидди Тоҷикистон ҳатман воқуниш нишон медиҳанд, шарҳи худро навишта, Тоҷикистонро ҷимоя мекунанд. Аммо 9,9%

қайд кардаанд, ки ин гуна навору навиштаҳоро тамошо мекунанд ва мехонанд, лекин ягон воқуниш нишон намедиҳанд.

Муҳимтарин омили баланд бардоштани сатҳи ватандӯстии ҷавонон тарғиби ватандӯстӣ мебошад, ки тавассути сарчашмаҳои гуногуни иттилоотӣ сурат мегирад. Аз таҳлили натиҷаҳои тадқиқот маълум мегардад, ки мусоҳибон ахбороти ватандӯстиро асосан аз телевизион ва радио (67,8%), сомонаҳои интернетӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ (40%), рӯзномаю маҷаллаҳо (30,0%), китобу брошураҳо (16,2) ва ва ғайра дастрас менамоянд. Аз чор се ҳиссаи мусоҳибон (75%) хизмат дар Артиши миллиро қарзи вичдони ҳар як ҷавон мешуморад. Аз се як ҳиссаи мусоҳибон (30%) хизмат дар Артиши миллиро ифтихор медонанд. Ба ақидаи онҳо хизмат дар артиш мактаби мардонагӣ буда, дар ташаккули характери ҷавонон (25,9%) нақши ҳалқунанда мебозад.

Хулоса, тарбияи ҳарбӣ-ватандӯстӣ барои баланд бардоштани ҳисси ватандӯстӣ, ҳуввияти миллий, ифтихори миллий ва содиқ будан ба Ватан ва арзишҳои миллий мусоидат менамоянд. Дар шароити имрӯзаи кишвари соҳибистиқлоламон тарбияи ҷавонон дар руҳияи ватандӯстию худшиносӣ ва созандагӣ бунёдкорӣ вазифаи муқаддаси ҳар яки мо ба ҳисоб меравад. Барои ҷавонмард хизмат ба Ватан, муҳофизат аз марзу буми муқаддаси Ватан нишонаи нангу номуси баланд ва шарафу эътибори бузург аст. Он як навъ мактаби бузурги ҷавонмардию шучоат, далериву садоқат ва исботи муҳаббату самимият ба Ватани азизи худ мебошад.